

6117/SD/a.

3/8/52.

AFGESCHREVEN

NOTA VAN HET MINISTERIE VAN LANDBOUW OVER DE
INTEGRATIE VAN DE LANDBOUW.

1. De Nota geeft aan als doelstelling van de integratie: verhoging van de productie. Naar onze mening is een niet minder belangrijke hier overigens nauw mee samenhangende doelstelling: verhoging van de efficiency en verlaging van de prijzen.

2. Terecht stelt de nota het prijsprobleem als middelpunt van het gehele betoog.

3. Te dien aanzien stelt de nota vrijwel zonder bewijsvoering dat de prijs die voor de landbouwproducten zal moeten gelden een van boven vastgestelde prijs zal moeten zijn (vgl. punt 12 en vooral ook punt 22 sub a.)

4. Wellicht zou punt 10 als zodanige bewijsvoering kunnen gelden, waar dit zegt, dat de prijs noch op de hoogste noch op de laagste kostprijs mag zijn gebaseerd. Nergens is echter zelfs gepoogd om aan te tonen, dat een in vrije concurrentie gevormde prijs op één van deze punten zal terecht komen.

5. Een autoritair vastgestelde prijs leidt tot consequenties, die naar onze mening het hanteren ervan onmogelijk maken.

6. ~~Men kan ook~~ Men dient, om dit aan te tonen, te bedenken, dat er althans bij vrije consumptie een onverbreekelijk verband bestaat tussen de prijs, de effectieve vraag en de geproduceerde hoeveelheid. Stelt men de prijs vast dan zijn hierdoor ook productie en effectieve vraag bepaald. Is de vastgestelde prijs een andere dan de evenwichtsprijs, die bij vrije concurrentie tot stand komt, dan ontstaan tekorten of overschotten.

7. Tekorten maken extra-import of rantsoenering noodzakelijk.

8. Overschotten zouden moeten worden geëxporteerd. Er is echter geen enkele reden om te veronderstellen, dat overschotten ontstaan door onjuiste prijsstelling, een afzet zullen vinden buiten Europa.

9. Een en ander betekent, dat men naast de prijs ook de productiegrootte zou moeten vaststellen. Afgezien van de vraag hoe dit alles mogelijk is op het zeer gedifferentieerde terrein der agrarische producten, zou hierdoor wel een enorme macht in de handen van het supra-nationale lichaam worden gelegd.

10. Tenslotte zij nog opgemerkt, dat het vaststellen van prijs en productie zonder tekorten of overschotten te creëren een onuitvoerbare opgave is. De prijs hangt af van de kostprijs, die weer van de productiegrootte, deze is weer afhankelijk van de vraag, welke weer mede bepaald wordt door de prijs. Wanneer men hierbij bovendien in aanmerking neemt, dat zowel de productie als het verbruik van landbouwproducten sterk onderling vervangbaar zijn dan is wel aangetoond, dat men hiervoor een vrijwel hopeloze taak staat.

Min BZ, DGEM, 6117/1262

11. Als misschien wel belangrijkste punt van critiek kan worden aangevoerd, dat elke stimulans tot vergroting der efficiency verdwenen is. Men heeft een vrijwel gegarandeerd inkomen. Weliswaar kan dit door kostenverlaging wat vergroot worden, doch de praktijk leert, dat juist in de landbouw deze prikkel niet zeer sterk werkt. De enige mogelijkheid zou zijn, dat men de marktprijs consequent periodiek verlaagt zonder rekening te houden met eventuele klachten. Deze methode is echter naar alle waarschijnlijkheid niet toe te passen.

12. Een eerste vereiste voor het bereiken van een zo laag mogelijke kostprijs is, dat de producten daar geproduceerd worden, waar ze tegen de laagste prijs kunnen worden gemaakt. Dit nu bereikt men niet door het vaststellen van een prijs, die productie-uitbreiding op de voorgrond stelt en die bovendien nog gesubsidieerd kan worden.

13. Op grond van het bovenstaande zijn wij van mening, dat het aanvaarden van een vastgestelde prijs als uitgangspunt voor het ontwikkelen van een integratieplan onjuist moet worden geacht.

14. Het komt ons voor, dat het probleem van de integratie van de landbouw op een andere wijze benaderd moet worden.

15. Als uitgangspunt zou moeten dienen, dat een zo efficiënt mogelijke productie slechts bereikt wordt langs de weg van een zo vrij mogelijke concurrentie.

16. Dit betekent niet dat wij van mening zijn, dat een dergelijke vrije concurrentie voor de landbouw aanbevelingswaardig zou zijn. Ook wij zijn er van overtuigd, dat dit, althans direct, niet mogelijk is. Wij wensen daarom deze stelling slechts als uitgangspunt te aanvaarden.

17. Hiervan uitgaande zou moeten worden nagegaan welke maatregelen moeten worden genomen om de nadelige en onaanvaardbare repercussies te ontgaan onder handhaving zoveel mogelijk van de oorspronkelijke doelstellingen.

18. Als voorbeeld zijn hieronder een aantal gevallen genoemd welke wellicht tot speciale maatregelen zullen moeten leiden:

- a) Verschillen in loon- en prijsniveau tussen de landen onderling. Deze kunnen worden genivelleerd door overeenkomstige heffingen/subsidies of door tarieven afgestemd op deze verschillen. Gezien de veelheid der producten is waarschijnlijk compensatie door een globaal tarief het beste. Dit tarief zou opgeheven kunnen worden wanneer door de integratie de loon- en prijsniveaux uiteindelijk genivelleerd zijn.
- b) Verschillen in ontwikkeling tussen de landen onderling. Hier dient een directe subsidie ter verhoging van efficiency met aflopend karakter te worden toegekend in die landen waar kostprijsverlaging door modernisering mogelijk is.
- c) Handhaving van inefficiënte landbouwproductie uit defensie-overwegingen of om sociale redenen. Hier is alleen directe subsidiëring der betrokken boeren de juiste weg.
- d) Bescherming van de Europese markt tegen zeer lage prijzen van andere producenten. Deze kan geschieden door kwantitatieve beheersing van de import door de hoge autoriteit.

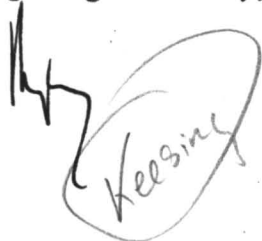
Permanente of
 tijdelijke

e) Bescherming van de Europese producent tegen intra-Europese overschotten.

Deze is bij de hier voorgestelde opzet niet nodig, daar volgens nota vL/H 6/7/50 LVV "er geen vrees behoeft te bestaan dat de W.Europese productie aanleiding zal geven tot te grote aanvoer op de markt met de daaruit voortvloeiende prijsverstoringen. Te grote aanvoer kan slechts plaatsvinden door onbelemmerde importen uit andere werelddelen".

19. Deze opsomming heeft niet de pretentie volledig te zijn en zal ongetwijfeld met nog vele andere punten uitgebreid moeten worden (wij denken hier b.v. aan het kleine boerenvraagstuk en analoge problemen). De bedoeling was slechts om aan te tonen, dat men niet, omdat absoluut vrije concurrentie niet aanvaard kan worden, dient te vervallen in het andere uiterste van volstrekt dirigisme, dat even onaanvaardbaar is. Een veel betere benadering is om uitgaande van de vrije concurrentie een logisch en sluitend geheel te krijgen, waarbij met name de doelstelling van efficiënter productie voortdurend min of meer automatisch zich telkens weer aandient.

3 Augustus 1950.

Handwritten signature "Keesing" inside a circle, with a vertical line to the left.